

N:r 1

1979

Jubileumsnummer
1949-1979
Botkyrka Hembygds-gille
30-år

Samkväm på Hemvärnsgården 1949

DELTAGARKORT 12.

för

GAMMAL-DANSKURSEN 1948

BOTKYRKA HEMBYGDSGILLE

DELTAGARKORT I
GAMMAL-DANSKURSEN
SEPTEMBER 1948.

Vår första offentliga information om Gillet i Stockholms Län: Stöderfälsje tidning i jan. 1949.

UNGDOMSGILLE HAR BILDATS I BOTKYRKA.

På initiativ av hr Lars Ström i Tullinge anordnades i sept. förra året en kurs i gammal dans i syfte att därefter starta ett folkdanslag.

Kursdeltagarna har sedan haft ett möte. varvid ett 30-tal glada ungdomar samlades med hr Ström som aftonens ordförande och hr Kurt Svensson som sekreterare.

Den första frågan på dagordningen var "Vad skall föreningen heta". Enhälligt antogs ordf. eget förslag Botkyrka Hembygds-gille, vidare beslöt man att ansluta sig till Svenska Ungdomsringen för Bygdekultur Stockholms-distrikt.

En styrelse av fem personer valdes samt som revisor fru Gurli Lund och hr Georg Staver. Styrelsens första uppgift blev att utarbeta förslag till stadgar, vidare beslöts att kommande fredag sätta igång med övning i folkdans under ledning av hr Bengt Andersson från Stockholms distrikt vilken på ett förtjänstfullt sätt varit ledare för den gamla dansen. Det nya Gillet har också förmånen att ha en förträfflig

musik till sina övningar nämligen hrr Walle Karlsson, Bernt Carseberg och Ivar Karlsson, de båda sistnämnda medlemmar i Stockholms Spelmanslag.

Ordföranden meddelade att övningarna fortsätter som hittills på fredagarna i Botkyrka hemvärns-gård i Tullinge.

Styrelsen har haft konstituerande möte, varvid utsågs hr Lars Ström till ordf. hr Georg Malmkvist v. ordf. fröken Britta Sand sekreterare, fröken Ingegärd Wahlström v. sekr. och fröken Gunborg Östlund kassör. Huvudfrågan, som här behandlades var stadgeförslaget. Av detta framgick bland annat att Botkyrka Hembygds-gilles ändamål är att väcka intresse för hembygden, för gamla nordiska folkdanser, folkvisedanser och folklekar, allmogemusik och bygdedräkter.

Att genom lämplig samkvämsform söka sammanföra ungdom ur alla samhällsklasser till förädlade nöjen och därigenom frammana intresse för ideella spörsmål. Med detta mål i sikte hälsas ungdomen välkommen i Botkyrka Hembygds-gille så långt de lokala förhållandena medger.

G.M-t.

Rågra händelser under de gångna 30 åren

1949.

Fredagen den 7 jan. 1949 inbjöds på initiativ av Lars Ström ett 30-tal intresserade ungdomar till Hemvärnsgården i Tullinge.

Spelmännen Ivar Karlsson, Valle Karlsson med sonen Bernt svarade för musiken och Bengt Andersson ledde och undervisade i folkdans. Folkdanslaget var alltså bildat och därmed också Botkyrka Hembygdsgille.

Den 12 mars samma år hade folkdanslaget sin första blygsamma uppvisning på Brända Tomten. Samtidigt förärade riksspelmannen Ivar Karlsson Hembygdsgillet en av honom själv komponerad gånglåt kallad "Botkyrkalåten".

1950.

Detta år anordnade Gillet sin första lekstuga i Skyttbrinks skola den 25 februari.

Den 5 mars tillsattes en kommitté (Fornminneskommitten) för tillvaratagande av kulturella värden i vår bygd såsom: Jättegrytor, Fornborgar, Runstenar, Rösen och kummel, inventering av platser där gravfält finnes, Var fornfynd finnes hittade inom Botkyrka och förvaras på museer. Våra äldsta byggnader, Inventering av soknens herresäten och torp. Uppteckning av Gamla sedes och bruk, gamla almogelåtar, sockendräkten etc.

Allt det forna skulle skulle fotograferas och förvaras i bildarkiv.

Pingstdagen var det ett stort slaget hembygdsbröllop i Botkyrka kyrka. Det var Gillets ordf. Lars Ström och Lisbet Lagerström som vigdes. Brudparet såväl som brudnäbben i botkyrkadräcker samt de talrika spelmännen och övriga bröllopgäster i färgsprakande

bygdedräcker. Färden till och från Tullinge skedde i lövklädda skrinkor efter häst.

Margareta Kjellberg medverkar som gästartist i Gillets "Glada kväll" på Tullingebio.

1951.

Anordnades utställning av bilder från Gillets bildarkiv i Tumba Bruks Högtidssal.

Gillet odlar och skördar lin på Skrefsta.

1952.

I januari utgavs första numret av "Botvidsbygden" med Per-Arnold Karlsson som redaktör

Komponerades och tillverkades Gillets medlemsmärke som som symboliserar vår socknen med dess äldsta och vackraste minnesmärke nämligen vår gamla kyrka. Märket är tecknat av Georg Malmkvist på uppdrag av Gillets ordf. Per-Arnold Karlsson.

Utställdes bilder ur Gillets bildarkiv i Stockholms Stadshus i samband med Svenska Ungdomsringens Stadshusfest.

Margareta Kjellberg medverkar vid Gillets vårfest, så och vid en "Glad kväll" på hösten

Bandupptagning av gamla spelmäns låtar inom socknen.

A.B.F:s sångkör ansluter sig till Gillet.

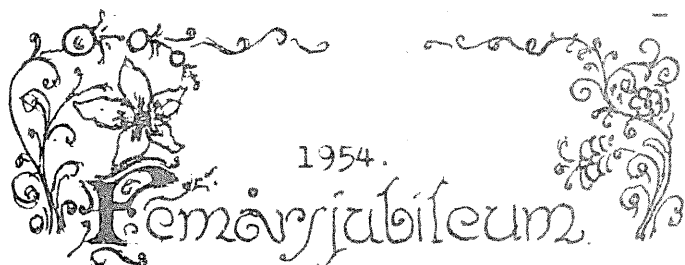
1953.

Det populära jodlarparet Gretli och Ruedi Egger medverkar vid en "Glad kväll" på Tullingebio.

Två minnesrika utfärder ägde rum. Den ena till Grisslehamn och den andra till Gamla uppsala.

En ny sektion bildas, (Teatersektion) och uppförde som n:r 1 det roliga lustspelet "Hjärtegrisen på Råvalykan".

Danmarksresa till Silkeborg och Viborg.

Firades med en talrikt besökt fest på Lida.

Den 15 aug. bussutfärd för Gillets medlemmar och anhöriga kring Mälardalens historiska bygd.

Skådespelaren Rune Halvarsson som gästartist vid en "Glad Kväll". Urpremiär på Träskodansen av Karin Alfsson och Sven-Erik Blidborg

Den 4 nov. medverkade åter Margareta Kjellberg med sina glada visor och Gillets teateramatörer utförde lustspelet "Askungen på Jonsgården".

Den 26 sept. invigdes fritidsgården Nyängen, där Gillet helt stod för programmet under en av festkvällarna. Dessutom utställdes bilder ur bildarkivet samt demonsturerades Botkyrkadräkten.

Sonja Sylvé blev Botkyrka sockens Lucia.

1955.

Hade Gillet sin första maskerad.

Vid en "Glad Kväll" medverkade Kjell Stensson från Radiotjänst och Trollbäckens spelmannslag spelade sina glada låtar. Teateramatörerna framförde "Hushållerskan på Kärlekslyckan" samtidigt var det premiär på rokokodans.

Pingstdagen Ålandsresa med fest i Mariehamns Stadshus, i programmet svenska folkdanser och lustspelet "Amandus den förskräcklige".

Den 14-19 juli hade Gillet besök av folkdansare från vänorten vänorten Silkeborg i Danmark.

En Glad Kväll på Tullingebio med Rolf Bergström som gästartist och Arne Eriksson sjöng visor till tvåradigt dragspel.

1956.

Skådespelerskan Carin Svensson som gästartist vid en Glad Kväll. Teateramatörerna uppförde "Stackars Karlar".

Ivar Karlssons 70-årsdag firades med en fest på Hemvärnsgården.

Folkdanslaget medverkar vid fest under Ryttarolympiaden.

Vid en Gillesafton berättar rikskon-sulent Nils Presto från bröllop och gillan i forna dar samt uppfördes lustspelet "På vår Herres befallning".

Under rubriken Botkyrka socken i fädrens spår har Fornminneskommittén haft två utställningar av Botkyrkabilder. Den första i Gillets regi den 13 och 14 april där den rönt ett talrikt besök. Särskilt uppskattade blev bilderna på Utställningen fest och färg i Stockholm.

1957.

Gillet's amatörer spelar upp "Titta, titta, titta får Ni se".

Rokokodans på Torekällberget samt på Skrefsta.

Vid Gillets midsommarfest uppfördes "Anders i valfiskens buk".

Den 23 juni anordnade Gillet på anmodan av Hamra Gård en Midsommar-dans på Hamra i avsikt att roa Indiens premiärminister Nehru, som då besökte Hamra tillsammans med statsminister Erlander och många andra statsråd jämte Separators direktion. Indiska konsulatet och indiska kolonien i Stockholm, samt hundratals Botkyrkabor. Nehru blev uppbjuden att delta i dansen vilket han gjorde med liv och lust, då kunde ju inte heller Tage tveka, t.o.m. Ulla Lindström deltog i att niga och kuta runt. Nehrus omdöme om våra folkdanser var:

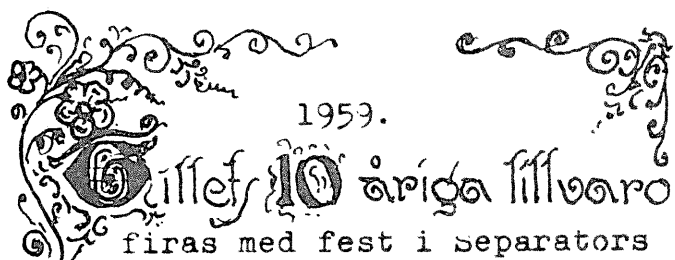
Dessa säregna dräkter och dessa vilda kultdanser lockar onekligen fram den äkta och sanna glädjen.

Danmarksresa: Folkdanslaget på genbesök hos Silkeborg-Nybro folkdansare.

1958.

Den ungerska sångerskan Elisabeth M. Saághy som gästartist vid en Glad Kväll i Falkbergsskolan.

Eric Pettersson som varit dirigent för sångkören sedan den anslöts till Gillet 1952 omarrangerade den 7 jan. kören till blandad kör.

1959.

Gillet firas med fest i Separators matsalar i Tullinge. Den blev också en strålande succé. Cirka 200 gäster, förstärkt spelmannslag minnesgåvor, en mångfald telegram, tal och blommor gjorde festen glansfull och minnesrik

Gillet erhåller en sidenfana av Svenska Flaggens Dag.

Gillet medverkade vid Spelmansstämma på Torekällberget med folkmusik, folkdans och högreståndsdans.

Glad Kväll med Margareta Kjellberg och Torbjörn Jonsson från T.V. samt spelmannslaget Bure.

1960.

Ostkakegille på Malmgården.

Folkdanslaget har uppvisning på Torekällberget samt i Stockholm på den engelska hangarkryssaren H.M.S. Centaur.

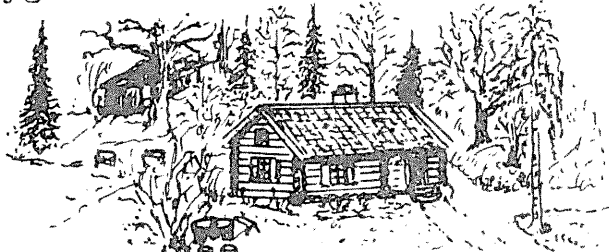
Medverkade folkdanslaget med högreståndsdans i Gunnar Hahns program "Bal på Ekeby" å Kungsträdgården i Stockholm.

En "Glad Kväll" i Falkbergsskolan med bröderna Blumenthal som gäst-artister och musik av Trollbäckens spelmannslag.

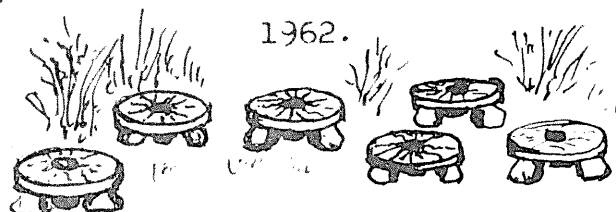
1961.

Folkdanslaget dansar i Kungsträdgården under franska flottbesöket samt deltog vid en persisk filminspelning med dans som svenskt inslag i en film om Europa.

"Lär känna Din hembygd" en hembygdsafton i Falkbergsskolan.

Den 29 dec. köper Botkyrka Hembygds-gille Trädgårdstorp i Tullinge av Söderskolans Elevförbund.

1962.

Gillet får 6 st. kvarnstenar som gåva av Hamra gård att placeras på lämpligt ställe vid Trädgårdstorp.

Den 24 juni inviges Trädgårdstorp under högtidliga former med folkmusik, folkdans, högtidstalet hölls av Gillets första Hedersledamot f.d. överläraren Erik Castegren.

Arrangerade Gillet sin första julmarknad vid Trädgårdstorp.

1963.

Folkdanslaget dansar vid Spelmansstämma på Torekällberget.

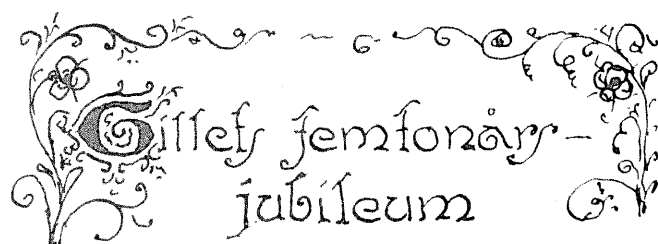
I september inköpte Gillet Tullinge Järnvägsstations godsmagasin för att uppföras som loge vid Trädgårdstorp.

Arrangerade Gillet sin andra Julmarknad vid Trädgårdstorp.

1964.

Den 11 mars fyllde Gillets äldsta medlem 90 år och utnämndes vid en jubileumsfest till Hedersledamot och ständig medlem i Botkyrka Hembygds-gille.

Valborgsaftonen firades med brasa och fyrverkeri.

firades med en enkel festlighet i år under eget tak alltså vid Trädgårdstorp den 18 maj.

Man började med att bese vårt gamla ärevärdiga torp, varefter ordf.

Gunnar Lindström med några ord hälsade alla hjärtligt välkomna medan Gillets spelmän Helge Jobs, Lennart Stenbäck och Valle Karlsson gjorde sig beredda att spela upp den väl-Botkyrkalåten. Kaffet lät sig väl smaka kring de stora kvarnstenarna, som numera fungerar som kaffebord vid torpet. många av gästerna kom direkt från Högmässan i Tullinge Kyrka och att kyrkkaffe under spel-

männens glada toner smakade utmärkt kunde många intyga. Folkdanslaget gav härefter uppvisning i flera vackra folkdanser.

Augustifest den 15-16 med basarordningar lotterier och dans. Behållningen blev ett välkommet tillskott till Gillets kassa.

Höstblot ett originellt kvartals-sammanträde ägde rum vid Trädgårdstorp den 4 okt. Efter sammanträdet åt man helstekt gris.

Julmarknad vid Trädgårdstorp den 29/11, den tredje i ordningen med Adventskaffe på torpet, En värmande brasa i spisen och enris på golvet. Det var en äkta julstämning på torpet.

Gillet's Luciafest för kommunens pensionärer avhölls på Luciadagen i Falkbergsskolan I programmet medverkade skolans Lucia med 25 tärnor vilka utförde en mycket vacker tablå vilken inövats av musikdirektör Erik Backman. f.ö. medverkade Botvidskören med Erik Pettersson som dirigent, folkmusik och folkdans. Ett 100-tal tacksamma pensionärer hade infunnit sig.

Juldagen 1964 blev en dyster dag för Hembygdsgillet då Gillets spelman Ivar Karlsson lämnade oss. Då vi hör Botkyrkalåten tänker vi alltid på spelmannen med sitt glada och vänsälla väsen. Spel-Ivar" Riksspelmannen från Sörmland som var en mästare att tolka svensk folkmusik.

Den 12 sept. var en minnesrik dag för Hembygdsgillet då göt Sixten Jansson och Gunnar Avelin den första plinten till Trädgårdstorp's loge. (samlingslokal).

1965.

Gillet firar Taklagsfest vid Trädgårdstorp. Den sista takstolen restes den 25 april. Festkommittén ordnade med en enkel lunch för Gillets timmermän och snickare.

Valborgsmässoafton firades liksom föregående år med en Majbrasa på Banslättsgärdet. Tullinge Östra Scoutkår svarade för brasan och

Hembygdsgillet för programmet i övrigt. I programmet medverkade Botvidskören. Vårtal hölls av Kyrkoherde Erik Klasson. Festligheten avslutades med fyrverkeri. Publikantalet uppskattades till 300 personer.

Annandagpingst hade blivit en tradition för folkdanslaget att denna dag glädja de gamla vid Botkyrka Alderdomshem. Efter Högmässan i kyrkan tågade man upp till hemmets trädgård under tonerna till Botkyrkalåten som spelades i teten av spelmännen Lennart Stenbäck, Helge Jobs och Valle Karlsson. I trädgården utförde folkdanslaget flera av sina danser till de gamlas förnöjelse. Som tack för uppmuntran för de gamla bjöds samtliga på kaffe.

Samma dag den 7 juni fyllde Hembygdsgillet's vördade Hedersledamot 85 år och hyllades varmt och innerligt av Gillet med blommor och folkdansuppvisning.

Midsommarfest arrangerades vid Ek-lidsskolan i dagarna två. Blomsterplockning, midsommarstång, ringlekar folkdans och gammaldans, samt basarattraktioner av olika slag.

Loppmarknad den 28 aug. Ett försök att arrangera en sådan gick väl ilås Allmänheten var vänligt inställd både då det gällde att skänka gamla saker och ting som att köpa dem.

Julmarknad den 23/11. den första söndagen i adv. Logen var så pass färdig att man kunde ha julmarknaden under tak. Det var dåligt väder varför resultatet av marknaden ej blev vad man hoppats på.

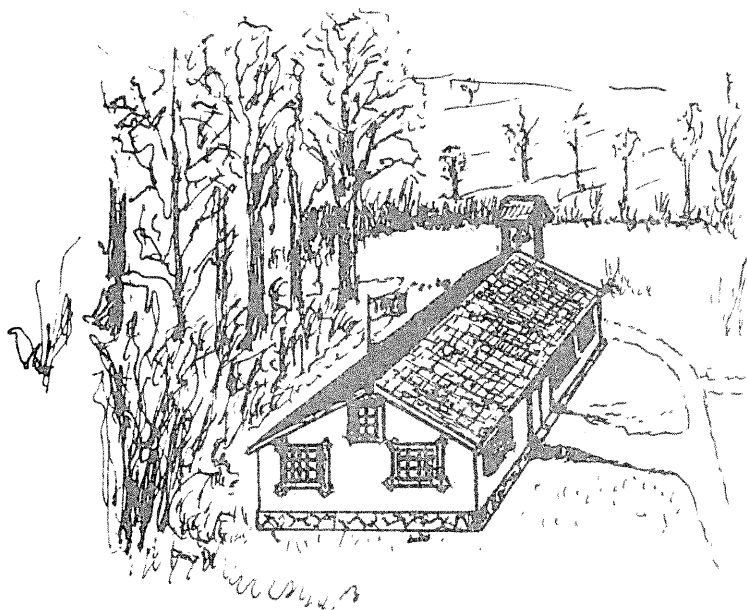
Gillet's Luciafest för pensionärerna ägde rum i Falkbergsskolan den 12 dec. den 10 i ordningen. För medverkan under många år till dirigenten Eric Pettersson och musikdirektör Erik Backman.

1966.

Majbrasa, Valborgsmässoafton hölls även i år på Banslättsgärdet under medverkan av Kyrkoherden Erik Klasson och Botvidskören.

Midsommarfesten hölls i år vid Trädgårdstorp i gammal god sed, i programmet medverkade bl.a. en Judo-klubb från Stockholm med uppvisning.

1966.

Invigningen av Logen den 24 sept. blev en historisk dag för Gillet.

Att få flytta in i egna lokaler är en dröm som blivit verklig het efter 20 års träget arbete. Genom medlemmarnas okuvliga energi och Kommunens välvilliga inställning och hjälp ha vi lyckats med lokalfrågan.

Invigningen skedde med en enkel men värdig festlighet. Representer från Kommunen, Kyrkan, Tullinge Fastighetsägareföreningar, Svenska Ungdomsringen m.fl. ialles 102 personer hade infunnit sig. Gillets alla spelemän medverkade. Högtidstalet hölls av Gillets Hedersledamot Erik Castegren som också invigde Logen. @.Agfors, Ordf. i Söderskolans Elevförbund berättade om hur det gick till när Elevförbundet inköpte Trädgårdstorp. Ordf. i Svenska Ungdomsringens Stockholmsdistrikt Lennart Lindvall lyckönskade Gillet i sitt tal till att ha kunnat åstadkomma en så förnämlig lokal. Bernt Carseberg talade å Gillets första spelemäns vägnar. Samtliga talare överlämnade presenter till Gillet. Genom festkommitténs försorg serverades Tesupé och senare på kvällen kaffe.

Torpet Slätten i den forna Hågelby hage har skänkts som gåva till Botkyrka Hembygdsgille och har av medlemmarna nedmonterats och transporterats till Trädgårdstorp den 5 nov- för att där så snart som möjligt uppmonteras som pendang till Trädgårdstorp.

Julmarknad den 5:te i ordningen hölls vid Trädgårdstorp den 27 nov. den första söndagen i advent

Utställning av bilder ur Gillets bildarkiv i samband med Julmarknaden anordnades på Logen som i och för sig var en nyhet för allmänheten blev synnerligen uppskattad och man hoppades att den skulle återkomma för att kunna beses av flera Botkyrkabor.

1967.

Den 4 februari var Gillet på gästbud på Nyköpingshus inbjudan av Nyköpings folkdanslag till en Storträff för samtliga Sörmlands folkdanslag. I den gamla ärevördiga festsalen hade samlats över 200 gäster till fest som började med tesupé varefter det gjordes ett besök i det n.v. tornet d.sk.kärnan. Här berättade vår ciceron om borgens historia under en mycket dunkel belysning och att det började spöka här var ju inte så underligt. Helt plötsligt började ett av den mäktiga salens konstverk, en oljemålning av en drottning eller hertiginna att skaka fram och tillbaka allt häftigare och häftigare och en gäll röst hördes. "Vem dristar gästa mitt hus så här dags". När damen ifråga fick veta att det var Sörmlands folkdanslag lugnade hon ner sig. Spökeriet avslutades under ett gnisslande ljud efter ett andeväsen som svepte tvärs över taket. Här efter gick man åter ner till den stora festsalen i källarregionerna för att tråda dans och folkdans till tonerna till ett förnämligt spelmanslag med spelmän från olika delar av Sörmland.

Gökotta den 16 april med den högsta punkten intill torpet Rönneboda som mål. Här hade man hoppats få höra göken men därav blev intet. Istället fick man mot väster njuta av en enastående storslagen utsikt över den vackra Sanct-Botvidsbygden med Tullinge och Albysjöarna närmast, mot norr Mälaren, samt i förgrunden herrgårdarna: Elvesta, Alby, och Fittja och i bakgrunden Botkyrka kyrka och Kumla, Brunna och Slagsta. Denna vackra vy är värd att minnas. Kommer du dit om 5 år har Botkyrka-bilden helt ändrat karaktär. Då är de vackra fälten förvandlade till en storstad med 50.000 innevånare.

Midsommarfesten gav ett mycket gott ekonomiskt resultat, tack vare medlemmarnas goda insatser.

Lekvall och Gammaldans.

Gillet gjorde ett försök att under onsdagarna i juli och augusti anordna en s.k. Lekvall efter mönster från Skansen. Det blev en blygsam början den 5 juli med blott 10 deltagare utom våra egna medlemmar. Följande onsdag hade antalet ökat till 40 deltagare. Tillfälligt fungerade Lennart Thoren från Träskogillet som lekledare. Senare kom en av våra äldre medlemmar Bengt Andersson att leda lekarna. Bengt var Hembygdsgilletts förste Folkdans och lekledare vid dess start 1949.

När man väl kom igång med lekarna får man nog räkna med ett lyckat arrangemang.

Loppmarknad vid Trädgårdstorp den 1 okt.

Julmarknad hölls som vanligt den första söndagen i Advent på Trädgårdstorp med marknadsstånd och värmande brasa i Torpet medan spelmännen underhöll med tervliga låtar, kaffeservering på Logen etc.

Luciafest för pensionärerna den 10/12.

1968.

Annandagpingst har folkdanslaget som tradition att ha uppvisning för de gamla vid Ålderdomsh. I år var det första gången i det nya hemmet Allegården i Tumba

Det gamla torpet slätten från Hågelby hage i Tumba skall uppmonteras vid Trädgårdstorp. Sedan Byggnadsnämnden beviljat byggnadstillstånd och Sven-Gunnar broström stakat ut platsen för torpets återuppbyggnad Togs det första spadtaget för grunden av Alexis Blomberg den 11 juli.

Midsommarfest i gammal svensk stil hölls även i år vid Trädgårdstorp.

En Bussfärd till Kolmårdens Djurpark var ett lyckat inslag i höstprogrammet

Att Hembygdsgillet kunnat fira sitt jubileum i en egen lokal vittnar om en framgångsrik verksamhet, där medlemmarna ha gjort stora insatser med ett strålande resultat. Den 25 jan. anordnade festkommittén en mycket lyckad fest i den nya lokalen som fått namnet Logen.

En av våra poetiska medlemmar Anders W. Mårdh hedrade minnet med följande Prolog.

Aren försvinna,
rinna bort som timglasets sand.
De gamla kämparna har grånat,
många har gått bort,
men kvar står vår bygd med sina gårdar,
sina slott, sina sjöar och lummiga stränder.
Fagert är ditt ansikte - Botkyrkabygd,
som skapad för oss, som tagit till
att värna allt från forntid och gångna sekler
uppgift och gångna sekler
för kommande släkten att bevara.

Vem odlade bygdens jord en gång,
vem plöjde dess åkrar och ängar,
vem byggde kojorna, gårdarna och slot-
ten,
vem reste kyrkan - den minnesrika,
det värderade gamla templet till
Botvids ära,
vår helgedom med det flamländska
altarskåpet
en gång eftertraktat av kungligheter
och andra?

Här har vårt Gille sin uppgift
främst att värna om Botvids minnen
om bygdens sagor, sägner och runo-
ristade stenar.

Tjugo år har förflutit sedan Gillet
föddes.
förvisso arbetssamma år, som snabbt
glidit undan,
men ändå lämnat väsentliga spår av
sitt arbete.
Starka armar har brutit mark,
villiga nävar har hållit i yxa, såg
och pensel.

Gammalt och nytt har fogats till-
sammans
det gamla pietetsfullt bevarad.
Så har Trädgårdstorp vuxit fram,
en symbol för idog strävan
att för kommande tider skapa en
samlingsplats
för vardag och fest där bygdens ung-
dom kan mötas,
att värna om folkdans och annan
bygdekultur.

Men även vi som länge trampat sti-
garna och blivit gamla skall här
på torpet
en fristad finna under soliga dagar
även då löven falla
gula som guldmünt på minnesrika
marker.

Och styrelsen med ordföranden i
spetsen
har ett ansvarsfullt arbete.
Folkdansledarna måste förnya sina
adepter
för att kunna hålla dansens brin-
nande låga vid liv.
Nya idéer växer fram, oftast med
hjälp av damernas intresse och kun-
niga händer.

Må bygden omkring oss bevara sin
egenart,
Må Trädgårdstorp växa under enig
och samfällid strävan till ett hem-
bygdsmuseum - en skans
inom vars murar Botkyrkas Kultur-
historiska minnen för all framtid
skall kunna bevaras.

Sju av våra spelemän inledde som
sig bör med Botkyrkalåten och ordf.
Gunnar Lindström hälsa alla väl-
komna och meddelade om kvällens
program i vilket bl.a. Anders W.
Mårdh uppläste prologen och Gillets
förste Hedersledamot Erik Caste-
gren höll ett kort tal vari han
önskade Gillet fortsatt välgång i
sin betydelsefulla verksamhet inom
vår Kulturhistoriska bygd.

Gillet fick också mottaga en
förmämlig Jubileumsgåva av sin nya
medlem Bokförläggaren Håkan D.
Lindström på Skrefsta. Gåvan var
en "Beskrivning över Botkyrka
socken av P.E.Palmquist". Boken
som numera är en raritet och svår
att uppbringa var inbunden i vac-
kert skinnband.

Gillet's Bildarkiv som vid årsskif-
tet hade 630 bilder har varit före-
mål för visning vid flera tillfäl-
len under året bl.a. vid Vuxensko-
lan i Botkyrka studiecirkel n:r
o40973, Botkyrka Bygdehistoria hos
lantbrukare Klas Billingskog,
Alby gård Fittja den 13 jan. Kurs-
ledare Joachim Colling. Även för
Operation Folkbildningsminnen i
Stockholm vid sammankomst på Malm-
gården i Tullinge d. 27 febr.

En originell och rolig tillställning
på Logen d. 29 mars där varje delta-
gare skulle vara klädda i hatt av
egen tillverkning.

Valborgsmäss firades traditionsenligt
vid Trädgårdstorp med majbrasa och
fyrverkeri.

Gillet's tjuguåriga tillvaro firades
ytterligare med en fest vid Träd-
gårdstorp den 1 juni.
Programmet inleddes med samling vid
Tullinge kyrka där Högmässan bevis-
tades. Efter Högmässan vandrade man
till Trädgårdstorp med fanborg i lä-
ten. De flesta medlemmarna bar byg-
dedräkt "Ett färgrikt festtåg alltså"
Vädret var inte vad man hoppats på
varför spelmännen icke deltog under
uppmarschen men slöt till vid grin-
den till Trädgårdstorp. Festtåget
kunde fortsätta under musik in på
Logen där kaffedukade bord väntade
på över 100-talet deltagare. Sedan
man fylkats kring borden inleddes
spelmännen ettpar glada låtar häl-
sade ordf. Gunnar Lindström med någ-
ra orienterande ord om Gillets 20-
åriga verksamhet.

Dagen till ära hade
instiftats ett förtjänstetecken som
nu för första gången delades ut av
Georg Malmkvist till följande med-
lemmar med några ord till var och
en om deras förtjänster inom Gillet:

Eva Sandin
Gunnar Lindström
Gunnar Avelin
Ingegärd Lindström
Lennart Stenbäck
Bernt Carseberg

Förtjänstetecknet överlämnades ock-
så till Gillets Hedersmedlemmar av
ordf. Gunnar Lindström.
Erik Castegren, Georg Malmkvist,
Lars Ström, Valdemar Karlsson,
Nils Sandin och Helge Jobs.

En uppmärksammas Folkdansuppvisning i internationellt Sammanhang ägde rum vid Gripsholm den 31 juli. Det var General Assambly världskomferens med S:t Georges Gillen i Sverige som värd och arrangör. Georg Malmkvist som tillhör denna Gillerörelse hade fått i uppdrag att kontakta vårt folkdanslag och spelemän som välvilligt accepterade anbudet att medverka.

Att den svenska folkdansen blev uppskattad av Australiensare och Afrikaner samt deligater världen runt vittnar alla film- och fotokameror som voro verksamma vid uppvisningen.

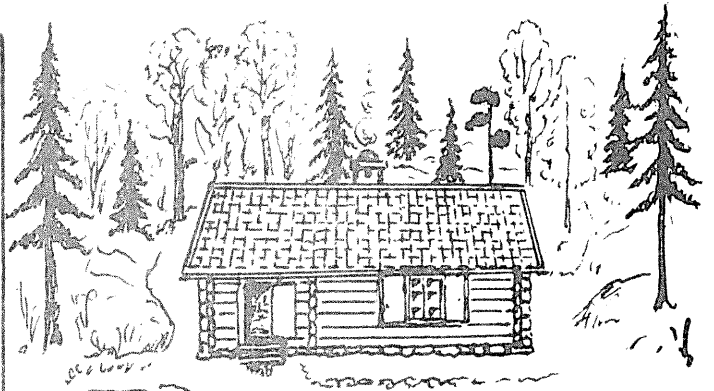
Den 19 maj hade Gillet inbjudit Botkyrka Kulturnämnd till Trädgårdstorp i.o.f. information om Gillets framtida utbyggnad jämte en titt på Gillets bildarkiv.

F.ö. hade Hembygdsgillet enl. tradition: Midsommarfest, Luciafest för Botkyrkas Pensionärer samt Julmarknad.

1970.

Statarlängan Liselund vid Tullinge-gård skall rivas, och Hembygdsgillet erbjuds att få ta hand om det timmer och virke som skulle kunna användas vid Trädgårdstorp. Erbjudandet mottogs med tacksamhet. Första veckan i Jan. ägnades helt åt rivningsarbetet av 8 manliga och 2 kvinnliga medlemmar i Gillet. Transporten av timmer och virke till Trädgårdstorp utfördes av Kommunen.

Botkyrka Hembygdsgille deltar i en av Botkyrka Kulturnämnd arrangerad utställning kallad Botkyrkabilder. Gillet bidrog med 600 bilder ur sin fotosamling. Riksantikvarieämbetet hade sammanställt fornfynd ifrån Norra Botkyrka samt text och bilder av större fornlämnningar, dessutom deltog Tumba Bruk, Alfa Laval A.B. och från Tekniska Högskolan med "Tumba bebyggelsehistoria" Ett examensarbete utfört år 1968 av Laur Aule-arkitekt-studerande. Utställningen ägde rum i Bancosalen i Tumba Bruk den 26 april - 10 maj.

Torpet Slätten inviges i Samband med hembygdsfest vid Trädgårdstorp den 31 maj 1970.

Ordf. Lars Ax hälsade alla välkomna omkring 200 gäster, repr. från kommunens nämnder, Svenska ungdomsringen och f.d. medlemmar i Gillet.

Våra spelemän samt Tore Sandler från Stockholm inledde med Botkyrkakåten. Varefter Botvidskören under Eric Petterssons ledning sjöng "O hur härligt majsol ler" och ytterligare ett par vackra vårsånger varefter Gillets förste Hedersledamot Erik Castegren på sitt kärnfulla och medryckande sätt höll invigningstalet och förklarade torpet Slätten invigt. Kören sjöng "Sveriges flagga" av Hugo Alfvén. Castegren presenterade därefter följande pensionärer som byggt upp det anrika torpet Slätten från Tumba samt utnämnde dem till hedersledamöter i Gillet med diplom till Erik Hagdal, Alexis Blomberg, David Karlsson, Georg Malmkvist hade tidigare erhållit denna hedersbetygelse. F.d. ordf. Gunnar Lindström utnämndes för 15-årig och trogen tjänst som Gillets ordförande.

Förtjänstetecknet för förtjänstfull gärning inom Hembygdsgillet tilldelades: Gunnar Gustavsson och Emmy Blomberg. Innan visningen av torpet utbringades ett leve för de nyutnämnda hedersmedlemmarna.

Ordf. Lars Ax förkunnade att innan torpet visades skulle vi få se en uppvisning av Gillets folkdanslag på ången Därefter kunde en del få se torpet medan en del kunde dricka kaffe på Logen och så tvärt om, detta för att alla ej fick rum på såväl torpet eller logen samtidigt.

På Logen underhöll spelmännen med glada låtar och Tore Sandler sjöng gamla folkvisor.

Suvenir. till Botkyrka Hembygds-gille. Georg Malmkvist tecknar en Hembygdskarta i färg med titeln:

BOTKYRKA KOMMUN
Stockholms län
Södermanland
Anno 1969.

Är tryckt genom Botkyrka kommuns välvilliga försorg och tillhålls av Botkyrka Hembygds-gille till ett pris av 10 kronor. Kommer även att försäljas under Midsommarfesten.

ERIK CASTEGREN

FYLLDE 90 ÅR den 7 juni.1970 Erik Castegren har varit Hedersledamot i Botkyrka Hembygds-gille i 21 år och är så fortfarande verksam såsom rådgivande ledamot i Hembygds-gillet's Fornminneskommitte. Hembygds-gillet hade således en given plats bland alla de uppvaktande under söndagsförmiddagen och gick så till att Folkdanslaget med fana och spelmanslag i teten tågade upp på gårdsplanen vid hans villa i Tullinge där uppvisning av några folkdanser ägde rum. Ordf. Lars Ax framförde härefter Gillets lyckönskningar med blommor och adress. Greta och Georg Malmkvist överlämnade det första exemplaret av den nya Hembygdskartan över Botkyrka kommun som visar hur kommunen såg ut 1969.

Bland några av de uppvaktande må nämnas: Botkyrka kommun, Tumba bruk, Politiska och religiösa organisationer, Äldre lärarkolleger.

En överraskning för Erik blev nog då han senare på dagen av Botkyrka kulturnämnds ordförande Rolf Hofsten blev tilldelad BOTKYRKA KOMMUNS KULTURSTIPENDIUM 1970. Stipendiet utdelades för första gången inom kommunen. Diplomet innehöll texten:

För förtjänstefull insats i hembygdsvård och kulturliv i kommunen samt skildring av sockenhistoria.

=====

Midsommarfest vid Trädgårdstorp i sedvanlig tradition.

Den 8 aug. hade Gillet en Tysk Sångarkrets som gäst på Trädgårdstorp.

Trädgårdstorps bysmedja under tak till Jul hette en rubrik i Botvidsbygden.

Smedjan uppföres efter modell av gammal smedja från Tysslinge gård i Grödinge.

Under aug. hade Gunnar Avelin ritningarna klara och insända till kommunens byggnadsnämnd jämte ansökan om byggnadstillstånd.

I september var ärendet behandlat och godkänt och den 9 okt. togs det första spadtaget till grunden och den 20 nov var smedjan under tak. Timret kom från den av medlemmarna rivna statarlängan Liselund. Byggarlaget har varit detsamma som byggde torpet Slätten. och ledare för bygget är Alexis Blomberg. Och i vår 1971 hoppas man få höra smedjan ljuda som i forna dar.

Huddinge Hembygdsförening gästar Trädgårdstorp den 24 okt.

Julmarknaden hölls i år den 6 dec. En nyhet som uppskattades livligt var de aktiviteter som hade anordnats under marknaden. Man fick bl.a. se hur ullen förvandlades till strumpor, hur man vävde trasmattor och stöpte ljus etc. Resultater av marknaden blev ganska gott trots en stor Julmarknad på Tullingeberg.

Luciafest för Botkyrkas Pensionärer vid Alfa-Laval den 13 nov.

1971.

Spelmanslag bildas inom Gillet den 7 februari på initiativ av Lennart Stenbäck. Till en träff på Logen i Trädgårdstorp hade Lennart inbjudit följande: Janne Hellström, Stig Bergkvist, Algot Julin, Gösta Bäckström, Hasse Karlsson, Dalke Olenius, jämte Gillets spelmän: Bernt Carseberg, Helge Jobs, Bengt Magnusson och Valle Karlsson. Lennart Stenbäck som sammankallande hälsade samtliga hjärtligt välkomna. Festkommitten bjöd på kaffe. Lennart utsågs till ordf. och man diskuterade organisationsfrågor, lokal- och ekonomiska frågor samt samverkan med Hembygds-gillet i samråd med Gillets ordf. Lars Ax. Intresset var i topp för ett spelmanslag och man beslöt att träffas på Trädgårdstorp den tredje söndagen i varje månad.

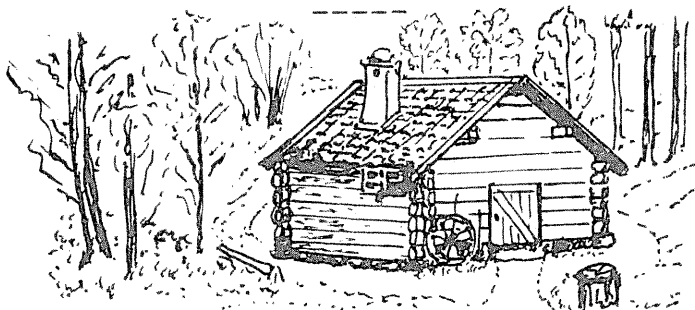
med början den 21 febr.
Spelmännen lät så höra sin första låt som var Delsbo Brudmarsch tätt följd av många andra t ex. Tystbergalåten, Brudmarsch från Sörmland, Tuvängsvalsen, Idreschottis, Tillbergs polkett, Botkyrkalåten m, fl,
Glädje i stråkarna och takten med fötterna saknades inte heller. Man får väl hoppas på en god fortsättning på en så lycka start för Botkyrka Spelmanslag.

Den 7 mars en lyckad afton hos Huddinge Hembygdsförening.

Till aftonen hade inbjudits förutom Botkyrka Hembygdsförening även Grödinge Hembygdsförening.

I Programmet medverkade: Nils Gonnert som visade sin underbara naturfilm "Sommar vid Kärrsjön" Vårt Hembygdsförenings spelmän underhöll med glada låtar och folkdanslaget med flera kända folkdanser.

Valborgsmäss firades traditionellt med brasa och färgsprakande fyrverkeri.

Trädgårdstorpets Bysmedja inviges i samband HEMBYGDENS DAG den 23/5.

Till Gillets första Hembygdsdag hade man inbjudit både Huddinge och Grödinge Hembygdsföreningar

Söndagen den 23 maj kl. 13.

På inbjudan meddelades följande:

Det blir livat på torpet.

Spelmännen låter höra glada låtar och ungdomarna har uppvisning i vackra folkdanser, Hur det gick till i gamla tiders hantverk få vi bl.a. se: Tillverkning av handgjort papper, En gammal smedja i funktion Smedjan är Gillets senaste förvärv och skall samtidigt invigas. Hur man knypplar, kardar och spinner ull, vävning och brödbakning. På Logen serverar stinstorna kaffe till självkostnadspris.

Kl. 13 Inledde spelmannslaget med några välkända låtar C:a 300 personer hade infunnit sig, däribland kommunstyrelsens ordf. Erik Nilsson och flera andra representerer hade infunnit sig. Alla Hälsades välkomna av ordf. Lars Ax och Georg Malmkvist meddelade om programmet och syftet med Hembygdens dag.

Som nästa programpunkt, var det uppvisning i Folkdans bl.a. Skördedansen som blev mycket uppskattad.

Höjdpunkten i dagens program var invigningen av bysmedjan som högtidligen gjordes av Gillets förste Hedersledamot Erik Castegren. I sitt tal berättade han om smidets historia ända från romartiden och framåt varefter han öppnade smedjan för allmänt beskådande. I smedjan stod smeden Alexis Blomberg själv och visade hur man gjorde spik. Spiken blev också en omtyckt souvenir.

Hur det gick till i gamla tiders hantverk blev en verklig succé som borde återkomma varje år.

Midssommarfesten blev helt enl. traditionen med blomsterprydd stång och lekar, dans och underhållning på programmet.

Gillet anordnade stor Folkdansträff på Klockargården i Huddinge d.9 okt. Folkdansare hade inbjudits från Stockholm: sGU., Fyrväpplingen, Vasa Ungdomsring, Järfälla, Sollentuna, Järna, Tälje, Dalarna: Stora Tuna, Falun, Smedjebacken, Sala och Malung.

Julmarknad vid Trädgårdstorp i samband med olika aktiviteter d. 5 dec.

Luciafest i Alhamra för Botkyrka och Grödinge pensionärer. Lucia var Monica Lundell.

1972

Har varit att aktivt år. Parkeringsplats har iordningställt för Trädgårdstorp, Gärdesgård med grindar utmed Trädgårdstorpssvägen.

Stockholms stads Namnberedningskommitté på studiebesök i Botkyrka-Grödinge, besökte även Trädgårdstorp.

Valborgsmäss firades vid Trädgårdstorp med majbrasa och fyrverkeri, kaffe, och dans.

Studiefärd i Botkyrkabygden under Sven-Gunnar Broströms och Georg Malmkvists ledning. Buss från Tullinge och Tumba stationer, som n:r 1 besöktes: Tumba Bruks museum med veteranen Herbert Karlsson som ciceron. Färden gick vidare via Salems kyrka gamla riksvägen till Fiskarhagen, Norsborgsvägen, och Vällingevägen till det gamla Mälarslottet Sturehov där värdinnan fru Ulla Karlsson välkomnade oss och var sak'unniga ciceron. Nästa besök var på Skansberget som fått sitt namn efter fornborgen på berget, härifrån var det en storslagen utsikt över Sturehov och Mälaren mot Stockholm. Färden gick vidare till Sillvik som K.U.R. hyr av Stockholms stad. I den vackra parken där ängsviolen blommade i tusenfalt slog man sig ned och njöt i fulla drag av kaffe och smörgåsar och vårens ljuvligaste tid. Färden går vidare till det anrika Norsborg som ännu har rester kvar av den gamla borgen sedan Folkungatiden, de välvårdade hövdingagravarna är en sevärdhet av stora mått. De nya stadsdelarna och den nyöppnade vägen över Albyberget med en hänförande utsikt över Vårby, Mälaren, Alby- och Tullingesjöarna. Den sista sevärdheten blev den omskrivna hållristningen vid Slagsta, härifrån färdens hem via Tumba till Tullinge efter en minnesrik färd i vår forntida bygd.

Gillet deltog i Botkyrka Hantverks och Industriförenings MÄSSA 72 i Falkbergsskolan den 18 - 19 mars Bilder ur bildarkivet samt gamla bruksföremål och smidesarbeten från Trädgårdstorp.

HEMBYGDENS DAG blir alltmer populär. hölls liksom förra året när Körsbärsträden blommar vid Trädgårdstorp den 28 maj. Spelmanslaget med gäster underhöll med musik och inledde Hembygdsgdagen med några glada låtar. Georg hälsade välkommen och överlämnade ordet till Kommunstyrelsens ordf. Erik Nilsson som höll invigningstal och förklarade

Hembygdsgdagen invigd, Georg tackade Erik Nilsson för hans medverkan i programmet samt hälsade honom hjärtligt välkommen som medlem i Botkyrka Hembygdsgille, Erik hade nämligen tidigare sökt medlemsskap i Gillet.

Botvidskören med Eric Pettersson som dirigent sjunger "Våren är kommen" m.fl. vackra vårsånger.

Arne Blomberg ordf. i Södermanlands Spelmansförbund berättade om det gamla instrumentet Nyckelharpan. på vilken han också spelade några gamla låtar. Folkdanserna på ängen var ett vackert inslag i programmet

Att få se gamla tiders hantverk i funktion vill man gärna se omigen, samt avsluta med kaffe och hembakta bullar på logen.

Midsommarfesten hölls Traditionsenligt vid Trädgårdstorp men med rekordpublik.

Den 29-30 juli
Värmlandsfärd med besök i Gammelvala på Skutbouden i Brunskog blev en upplevelse för dem som ej har varit där tidigare. Vi gjorde även ett besök hos konstnärerna på Hantverkargatan i Jössefors bruk.

Botkyrka från forntid till nutid visades i bild på en utställning i f.d. Enskilda bankens lokal i Tumba den 30 sept. - 7 okt. Det var bilder från Hembygdsgillet's bildarkiv som visades även fornfynd och gamla brukssaker och museiföremål. Alexis Blomberg Hembygdsgillet's egen "bysmed" ställde ut egna järnsmidesstakar. Samtidigt visade han också - kunnig bi odlare som han är - hur bina bygger sina vaxkakor, var honungen tas och hur man förr använde s.k. halmkupor. Produkterna säljer Alexis till förmån för Gillets verksamhet. Utställningen besöktes av 510 personer

Ålandsfärden d. 25-27 aug. tillsammans med Kulturella Ungdomsrörelsen blev en fullträff. Med Rut Lindfors (Ålandsrut) som guide gjordes besök på flera av Ålands vackraste och minnesrika platser. Färden per buss från Stockholms Central. Gillet hade 21 deltagare.

Under Julmarknaden var det grådis och varmgrader, trots detta skrev Länstidningen så här:

Den trivsammaste Julmarknaden var i Tullinge där marknaden gick helt i hembygdens tecken,

För julmarknaden i Tullinge stod Botkyrka Hembygdsgille som verkliga lyckats ordna det trivsamt ute vid Trädgårdstorp. Inte en enda pop-låt i högtalarna utan istället gånglåtar och polskor utförda på fioler.

I torpet bakades rågkakor som besökarna fick köpa som smörgåsar. Och bröd direkt ur ugnen är alltid en delikatess.

I bysmedjan visade smeden och smedhalvan hur det går till att smida vackra ljusstakar, i Trädgårdstorp fick man se nålbindning och vävning och på logen stöpte man ljus. I ett stånd svarvades vackra träsaker och för den törstige kaffe, varm glögg etc.

Lucia festen hölls i år på Logen vid Trädgårdstort. 1972 års Lucia var Monica Lundström, Ett mycket vackert Julspel om den heliga familjen i Betlehem med herdar och tre konungar. Spelet utfördes för tredje året i följd. Som gäst medverkade Vissångerskan Gun Hamréus.

Nyårsvakan på Trädgårdstorp hade samlat större publik än tidigare år, huvudsakligast medlemmar med anhöriga.

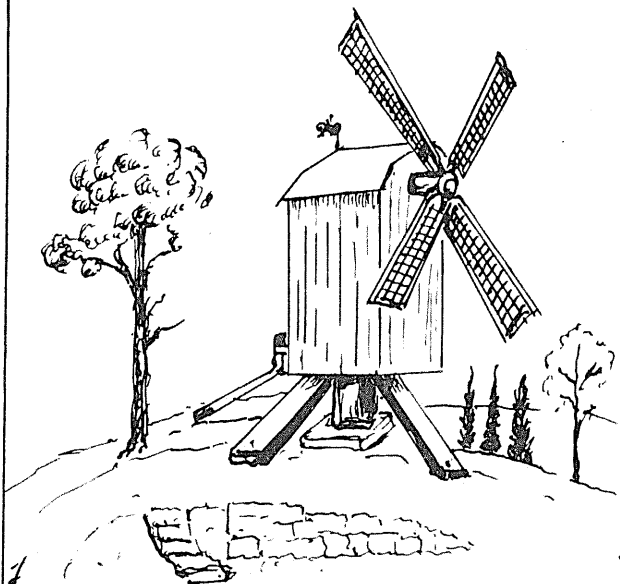

Högbrink
(Mor Annas stuga)

1973 var ett aktivt år för Hembygdsgillet. Den 12 febr. togs det första spadtaget för Högbrinks uppbyggnad vid Trädgårdstorp. Ge-

nom kommunens välvilliga försorg har arbetet uppförts genom AMS medel och personal. Arbetsledare har varit Gösta Nilsson. Den 7 maj var byggnaden under tak, och amsmedlen slut varför det också blev uppehåll i arbetet.

Då Gillet har sökt ytterligare anslag får man väl hoppas att byggnaden blir färdig som är avsedd till ett bygdemuseum där vi kan samla alla skänkta bruksföremål av kulturhistoriskt värde.

En annan förnämlig gåva är Väderkvarnen från Hallunda som skänkts till Trädgårdstorp av Generaldir. Sten Wählin på Hallunda gård. Den 15 sept. var det några av Gillets medlemmar med Lennart Stenbäck i teten som började nedmonteringen. Den 6 okt. var kvarnen helt nedmonterad och transporterad till Trädgårdstorp. Kvarnen härstammar från Rasbo socken i Uppland och skänktes som 50-årspresent till Gen.dir. Sten Wählin. Nu hoppas man att få den uppbyggd igen till besökarens nöjelse som kan få se hur man malde mjöl med vindens kraft.

Hembygdens dag firades den 20 maj. under traditionella former Ordf. Gunnar Lindström och hälsade en talrik publik välkommem. Bland gästerna märktes också ett antal Ålänningar, som ville lära hur man hos oss kunde ordna en "Hembygdens Dag" Kommunstyrelsens ordf. Erik Nilsson höll högtidstalet. I programmet medverkade Botvidskören samt vissångaren Nils Ivebo. Våra spelemän och folkdansare

Om Hembygdsgdagen skrev Länstidningen följande:

Botkyrka Hembygdsgille höll på söndagen sin traditionella hembygdsgdag. Som vanligt var hembygdsgdagen späckad med mängder av aktiviteter där man visade hantverk från Gamla tider. När det gäller bevarandet av dessa hantverk torde Botkyrka Hembygdsgille inta en särposition i landet Trädgårdstorp i Tullinge utgör en stilfull ram till dessa aktiviteter, vilket inte minst framgår av bilden där Botkyrka Spelmanslag spelar låtar inramade av genuin botkyrkanatur i sin skiraste vårsprickning.

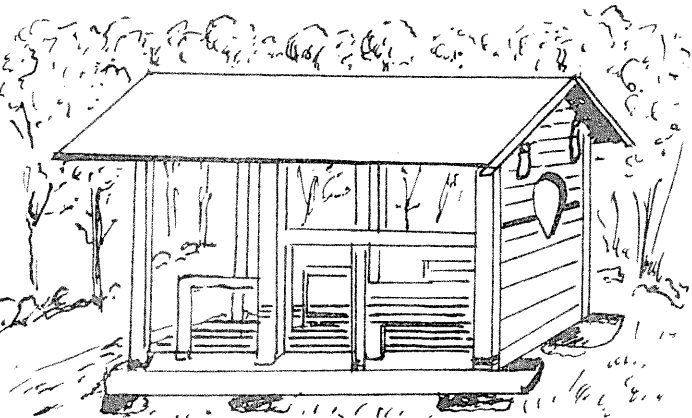
Renässans och Högreståndsdansen har efter att ha varit nedlagd sed. 1959 åter startat Under Nils Sandins ledning och man har t.o.m. hunnit med flera uppvisningar bl.a. på Torekällberget och på Gågatan i Södertälje, Vid Lida i Tullinge. Vid Tobaksholaget i Stockholm och Falkbergsskolan i Tullinge och nu senast vid Kommunens minnesfest i Störvretsskolan den 21 dec. då 9 av kommunens gamla förtroende män hedrades och Georg Malmkvist fick mottaga kommunens kulturstipendium.

Dansövningar på måndagar i Logen vid Trädgårdstorp kl. 19,30.

Folkdanslaget har haft ett 10-tal uppvisningar och har sina övningar på fredagar på Logen kl. 19,30.

Barnlaget har sina övningar på fredagar på Logen kl. 18 - 19,30.

Spelmanslaget har som regel sina övningar den tredje söndagen i varje månad på logen kl. 13.

Skostallet vid Trädgårdstorp.

Skostallet är en gåva av förvaltare på Kiholms gård i Södermanland och förmedlad genom Alexis Blomberg och transporterad till Trädgårdstorp av Lennart Stenbäck.

Vad menas med ett skostall?

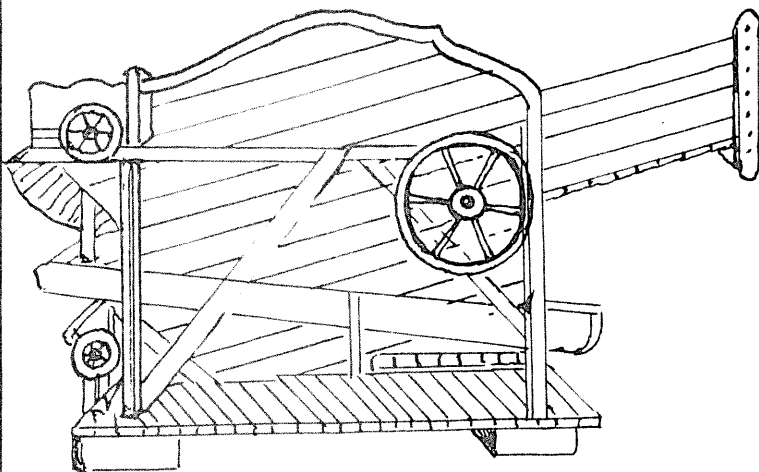
Det hör numera till en svunnen tid då oxar användes som dragare i vårt land.

Dessa måste då liksom hästarna skos. Det var betydligt mycket svårare att sko en ox än en häst, därför användes skostall en slags "tvångströja" där oxen hissades upp i en matta, benen bands fast med böjda knän och huvudet genom ett ställbart hål på stallets gavel.

Oxen kunde således ej se vad som hände honom i stallen.

Klövarna kunde alltså klippas och skos utan smärta för oxen.

Trädgårdstorps senaste förvärv är ett Tröskverk.

Tröskverket är en gåva av Lantbrukaren John Elmqvist i Tumba och förmedlad genom Alexis Blomberg.

FORNMINNESKOMMITTENS uppgift är tillvaratagandet av kulturella värden, gamla seder och bruk.

Kommittén hade sitt första sammanträde på Malmgården i Tullinge den 5 mars 1950. och hade följande dagordning:

1. Val av ordf. och sekr.
2. Källor, tidskrifter och böcker
3. Förslag till program för undersökning:
Jättegrytor, Fornborgar, Runstenar, Rösen och kummel.
Gravhögar, inventering av platser och antal.

Fornfynd hittade inom Botkyrka socken och förvaras på museer. Våra äldsta byggnader.

Inventering av socknens torp samt fotografering av dem.
Minnesrika platser inom socknen.
Inventarier från forna dagar, gästboken på Elvesta etc.
Gamla seder och bruk (uppteckning)
Gamla almogelåtar. (bandupptagning)
Sockendräkten.

4. Besök på höjdplatån öster om Älgenstorp i Tullinge. Bör denna bevaras för ev. Hembygds- och friluftsmuseum åt den vackra Sanct Botvidsbygden.

Vad har kommittén gjort sedan detta sammanträde?

Någon Hembygdsgrd på höjdplatån blev det intet.

I stället har Gillet inköpt Trädgårdstorp.

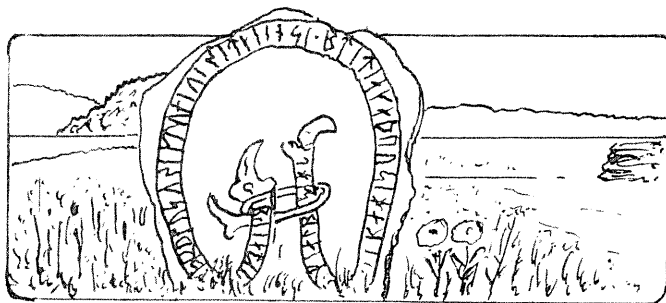
Man har sammanställt ett bildarkiv på c:a 1000 bilder av det forna Botkyrka, dess fasta fornminnen, gamla byggnader som nu är utpånade, alla herresäten med alla sina torp som ännu finns kvar.

C:a 200 gamla ting, bruksföremål etc. har insamlats för ett kommande bygdemuseum.

Man har låtit gamla Botkyrkabor berättat om sina barndomsminnen under bandupptagning.

Gamla spelmän har också spelat upp sina låtar på band.

En av kommitténs medlemmar Sven-Gunnar Broström som särskilt har intresserat sig för kommunens fornminnen berättar följande:

ARKEOLOGI I BOTKYRKA SOCKEN 1949 - 1974.

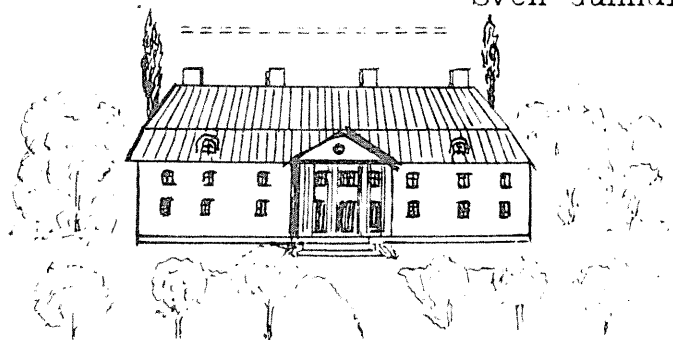
Kunskaperna om Botkyrka förhistoria har under denna period ökat på ett markant sätt. Detta av två anledningar nämligen Riksantikvarieämbetets fornminnesinventering i början av 1950-talet och de omfattande arkeologiska undersökningarna med anledning av den omfattande exploateringen i Norra Botkyrka åren omkring 1970.

Fornminnesinventeringen utfördes i samband med upprättandet av den nya ekonomiska kartan. Vid inventeringen av Botkyrka socken registrerades mer än 1300 fornlämningar, huvudsakligen gravar

Undersökningarna i Norra Botkyrka har givit ett rikt fyndmaterial ifrån brons- och järnåldern. Den viktigaste utgrävningen utfördes på den stora bronsåldersboplatsen vid Halunda. Bl.a. fann man där resterna av en gjuteriverkstad för tillverkning av bronsföremål. Vidare kan nämnas att man fann 47125 krukskärvor, stenyxor, gjutformar, bronsföremål m.m. Boplatser från bronsåldern har man även funnit på två platser i Alby samt vid Skrävsta gård. Flera rösen belägna på bergshöjderna har undersökts och visat sig innehålla gravar från bronsåldern. Till denna tid kan man även datera den märklige hållristningen vid Slagsta.

Beträffande järnåldern så har man i Norra Botkyrka undersökt omkring 300 st. gravar ifrån denna tid. Dessa var både brandgravar och skellettgravar. Några sensationella fynd ifrån järnåldern gjordes inte i gravarna men det stora antalet gravar gör att det vetenskapliga värdet är stort.

Sven-Gunnar

FOLKDANS PÅ HÅGELBY.

Hembygdsillet bjöd upp till Folkdansen- och Spelmansträff på Hågelby den 17 nov. 1973.

När c:a 125 Folkdansare från Stockholm, Sörmland och Dalarna hade samlats och hälsats välkomna, inleddes kvällen med "Botkyrkalåten" och man bjöd upp till dans efter spelmännens medryckande vals, hambo och polska, folkdanser och sånglekar, till det var dags för förtäring i den övre våningen där det var dukat Skinka med potatissallad, must, jos, eller annan dryck, och glass.

Det blev åter gammaldans och omväxlande folkdans tills det blev paus för kaffe och tårta. Omedelbart efter kaffedrickningen överraskade vårt Gilles Högreståndsdanslag i tidsenliga dräkter med en uppvisning i danser från 1800-talet som väl passade in i Hågelbys herrgårdsmiljö. Danserna blev också ett uppskattat inslag i programmet.

Efter kvällens kaffepaus trädde dansen till kl. 1 på morgonen då man skiljdes efter en lyckad fest på Hågelby.

P.S. kan nämnas att vår fotograf Bertil Dahlby tog många fina bilder under kvällen.

Ur Länstidningen om Botkyrka kommuns Minnesfest den 21 dec. 1973.

Botkyrkafinal blev hembygdshyllning.

BOTKYRKA. Den sista stora samlingen med gamla Botkyrka kommuns tjänstemän och förtroendevalda blev en hyllning till den egna bygden. Vid en minnesrik festlighet i Störvretsskolan i Tumba angavs tonen av Botkyrka Hembygds-gille och dess förkämpe Georg Malmkvist fick ta emot kulturstipendiet. Det blev en värdig och stämningsfull afton. Nio "gamla" förtroendemän hedrades.

250 personer, nuvarande och tidigare förtroendevalda, med make eller make, tjänstemän m.fl. hade samlats i Störvretsskolan

Kanslichefen Curt Sjögren med medhjälpare stod för regin och arrangemangen fick många rosor. Kvällens tema var den egna bygden och och Botkyrka Hembygds-gille inramade festligheterna. Den mångårige hembygdskämpe Georg Malmkvist har fått årets kulturstipendium och då föll det sig naturligt att samkvämet inramades av bygdegillet.

Vid sepén som bestod av lax, rådjur och glass, talade Erik A. Lindh kommunalfullmäktiges ordförande. Han erinrade om att den gamla mandatperioden nu var till ända. En

förestående nyordning är sammanslagningen med Salem. Han riktade också en särskild hyllning till kulturstipendiaten Georg Malmkvist, som f.ö. kallats "världens äldste scout i tjänsten"

I skolans aula hade komponerats ett program med låtar, dans och kulturprisutdelning. Bernt Carseberg hade tidigare underhållit med sina musikanter - nu angav han tonen i spelmannslaget och skötte konferenciersysslan.

Spelmannslaget bjöd på "egen" musik - Botkyrkalåten av Ivar Karlsson.

Gunnar Larsson kulturnämndens ordförande, delade ut kulturstipendiet - Hembygdsgillet och inte minst Georg Malmkvist har gjort en imponerande insats för att göra den gamla kommundelen levande för de som flyttat och flyttar in, framhöll han bl.a.

En rörd kulturstipendiat tackade och glädde sig speciellt åt att få ta emot priset i denna hembygdsmiljö.

Botkyrka Hembygds-gilles folkdanslag dansade Västgötapolska. Ett uppskattat inslag svarade Rut och Helge Berg för, det äldsta aktiva dansparet i gillet.

De dansade till musik av jämtlänningen Lapp-Nils. Lennart Stenbäck och "Lill-Magnus" spelade upp.

En grupp inom hembygds-gillet syslar med högreståndsdanser och man demonstrerade en menuett.

Sedan tog Erik A. Lind podiet i besittning för att överlämna minnes-gåvor till förtroendemän, som i många år verkat i kommunen.

Sju stycken hedrades: Astrid Bjurholm, Hans Hagman, Karl Axel Johansson, Gösta Johansson. Gunnar Larsson, Arne Pettersson och Rune Hallbäck. Alla kommer i stort att lämna den kommunala förvaltningen och alla har s.a.s. arbetat på "övertid".

Dessutom hyllades Sven Karlsson och Thure Anzelius med blommor. De har tidigare avtackats för sitt arbete, men en blomsterkvast blev det ändå.

Hans Hagman som i många år suttit ordförande i skolstyrelsen, framförde de förtroendevaldas tack. - Vi känner oss mycket hedrade.

Men vi tycker inte att det vi uträttat är så märkvärdigt. För oss har det varit naturligt att få vara med och bestämma.

- Vi har svårt att förstå människor som säger att de inte har något intresse för kommunalpolitik. Vi anser det både vara en skyldighet och rättighet att delta.

- Det har varit nyttigt med kritik och vi har fått tänka om många gånger och förnyat oss.

- Det vi uträttat är emellertid inte något speciellt, utan det som varje kommunal förtroendeman gör, poängterade Hans Kagman.

Erik A. Lindh tackade slutligen spelmanslaget och folkdanslaget och överlämnade blommor.

"Tumbapolkan" av Valdemar Karlsson avrundade programmet och till tonerna av en gänglat utrymdes aulan.

Kvällen ändade med dans till Bernt Carsebergs duktiga musikanter och man gästades även av en ungersk czardasensemble.

En minnesrik afton i "gamla" Botkyrka.

1974

Hembygdsgillet firade 25-årsjubileum lördagen den 16 februari med en minnesrik högtid på Alhambra Alfa-Lavals matsal i Tumba.

Omkring 200 personer hade inbjudits till jubileumsfesten, många klädda i sina vackra bygde-dräkter.

Det var muntra och glada sammanträffanden med kamrater sedan Gillets start för 25 år sedan.

De unika årsberättelserna i ord och bild under de 25 åren studerades och bidrog till att uppliva många roliga minnen.

Om vad som hänt i vår kommun de sista 15 åren, Vår hembygds förvandling kunde man studera i Album för tidningsurklipp.

Man fick också göra en titt i Gillets förnämliga bildarkiv med bilder från forntid till nutid.

Festligheten inramades av folkdans, folkmusik, sång, tal och hyllningar.

Gillemedlemmar hedrades:

1. Hedersledamot utnämndes
2. medlemmar tilldelades Förtjänstetecknet i guld.
7. medlemmar tilldelades Hedersdiplom.

Om vad som tilldragit sig haver under vart och ett av de gångna 25 åren kunde man noggsamt läsa i den särskilt utgivna Jubileumsskriften Botvidsbygden n:r 1. 1974.

Undermiddagen hölls många tal, sedan Gillets ordförande Gunnar Lindström hälsat alla välkomna talade Nils-Erik Bæhrentz ordf. i Riksstyrelsen för Svenska Ungdomsringen för Bygdekultur. Doris Wredenmark Turinge Hembygdsförening, Brita Söderberg Grödinge Hembygdsförening, Representeranter från Svenska Ungdomsringens Stockholmsdistrikt, Skördegillet samt Arne Blomberg Södermanlands spelmansförbund.

Ett varmt och kärnfullt tacktal hölls av Gillets vördade 1:ste Hedersledamot Erik Castegren.

Många hyllningstelegram hade anlät under dagen.

HEMBYGDENS DAG hölls på Trädgårdstorp Söndagen den 26 maj. Svenska Ungdomsringens ordf. Nils-Erik Bæhrendtz invigde Hembygdsdagen. I övrigt medverkade Botvidskören, Gillets spelmanslag och folkdanslag. Under eftermiddagen var många av de gamla hantverk i funktion.

PÅ ÅRSMÖTET DEN 1 MARS

FICK STYRELSEN följande sammansättning för år 1974: Ordf. Lars-Gunnar Lindström, sekr. Britt-Inger Hultman, kassör Gunnar Avelin, v.ordf. Lars-Erik Hultman, v.sekr. Ingrid Avelin, styrelsesuppl: Björn Falk och Arne Mattsson.

PÅ MÄLARENS VÅGOR TILL MARIEFRED:
Den 25 augusti.

Ett 50-tal medlemmar hade samlats på kajen vid Stockholms Stadshus för att med ångbåten "Mariefred" göra en utflykt till Mariefred. Den gamla staden till ära hade samtliga skrudat sig i dräkter från 1800-talet och sekel-skiftet, krinoliner och hembygds-dräkter, det var randigt, blom-migt svart, vitt ja hela färgska-lan. Det var långrockar bonjourer, caper, jackor och tröjor, det var skor prydda med spännen, knappar och glitter, vanliga skor, trä-skor etc. Korgar med mat och dryck det skulle ju bli picknick i gam-mal stil i det gröna. Våra spel-män spelade flitigt hela vägen.

Snart nog skymtade tinnar och torn från Gripsholm slott och vi var nu i Mariefred. När vi sti-git iland Gjordes en improviserad uppvisning på en liten grus-plan vid bryggan danserna: Väst-götaschottis från Idre, Gammel-polka och Bondvals blev en inled-ning till vår ankomst.

Guiden som talade ombord och gjorde en introduktion och hälsa-de oss hjärtligt välkomna varef-ter vi under guidens ledning gjorde en rundvandring i staden och besåg alla sevärdheter. Mat-säckskorgarna hade ställts in på Hembygdsgården under vandrigen och nu var det dags för för pick-nick i Hembygdsgårdens trädgård.

Härefter några danser i Slottsparken och hemfärd med Mu-seibanan till Läggesta och däri-från pr järnväg mot Stockholm och Tunnelbana till Botkyrka. En lyc-kad färd i 1800-talets stil.

1975.

blev ett innehållsrikt år, med-lemsantalet hade ökat till 370 medlemmar.

Fornminneskommittén har in-venterat gamla torp, Båtsmanstorp, Grenadiertorpm. fl.

Spelmanslaget har haft regel-bundna övningar i regel var-annan söndag.

Folkdanslaget övningar på Fredagar.

Ungdoms- och barnlagen har haft 45 övningskvällar på tisdags- och fredagskvällar.

Vid ÅRSMÖTET den 21 februari fick styrelsen följande sammansättning:

Ordf. Lars-Gunnar Lindström
Skr. Britt-Inger Hultman
Kass. Lars-Erik Hultman
v.ordf. Sten Karsbrink
v.sekr. Ingrid Avelin

Styrelsesuppl.

Björn Falk och Arne Mattsson

Gilletts sportintresserade har del-tagit i Svenska Ungdomsringens tre-kampstävlingar: (terränglöpning, ori-entering och simning), Stockholmsdi-striktets familjesöndag på Trädgårds-torp och Promenadorientering vid Sol-säter.

Kursverksamhet: Gillet har anord-nat två kurser i gammaldans på Fri-tidsgården Pyren i Tumba, medlemmar har också deltagit i kurser anordna-de av Svenska Ungdomsringen: Kassörs-kurs, Folkdans- och lekledarkurs, Barn- och ungdomsledarkurs, Dräkt- och slöjddledarkurs, Broderi- och halmslöjddkurs. Kurser anordnade av Samfundet för Hembygdsvård: "Hembyg-den i verksamhet och vila," "Låt husen leva",

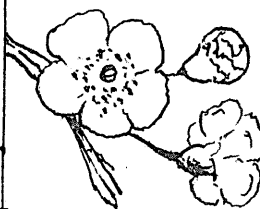
Högreståndsdans med 22 övnings-kvällar på måndagar. Uppvisning vid flera arrangemang.

Fornminneskommitten.

Gilletts bildarkiv och Alexis Blombergs smidesarbeten har varit fö-remål för utställning vid olika sam-manhang: Den 12 jan. i Kärsbyskolan vid Norsborgs Centrum i Samband med Tunnelbanans invigning.

Vid utställning i samband med Bygg-nadsvårdsåret 1975 "Låt husen leva" - vård och upprustning av gamla trä-hus. Vid Hembygdens Dag på Trädgårds-torp. d.25 maj.

Vid Tullinge Centrums invigning den 29 nov. Vid dessa utställningar har även Sven-Gunnars Broströms fornfynd varit utställda.

HEMBYGDENS DAG d.25 maj. under medverkan av. Hembygdstal av Rune Engström i Samfundet för Hembygdsvård, Spelmans-laget, Folkdanslaget och

Barnlaget, medverkan i kök o serve-ring och alla våra gamla hantverk. Sång av Botvidskören med Erik Pettersson som derigent.

Man hade för första gången midsommardans i Stolpladan I övrigt sedvanliga arrangemang Folkmusik folkdans, aktiviteter i stugorna Uppvisning i Latinamerikanska danser, Fotboll mellan damer och gubbar "utklädda" Smedjan i funktion etc.

En AV DE
MEST UPP=
MÄRKSAMMA=
DE HÄNDEL=
SERNA VAR
NÄR DEN
BELGISKA
WOLKSKUNST=
GROEP

DRIESKE NIJPERS Gästade Botkyrka Hembygdsgille den 16 - 23 juli.

Värd och programkommitté mötte gästerna vid Södertälje Sö Inkvartering på Hägelby slott i Botkyrka

- 17/7 Besök på Torekällberget
- 18/7 Sightseeing i Stockholm med besök på Skansen samt uppvisning i Kungsträdgården.
- 19/7 Svenskt Midsommarfirande på Hägelby
- 20/7 Belgiskt-Svenskt program på Torekällberget
- 21/7 Båttur i Stockholms skärgård.
- 22/7 Avslutningsfest på Trädgårdstorp
- 23/7 Hemfärd för Belgiska gästerna över Värmland med besök på Gammelvala.

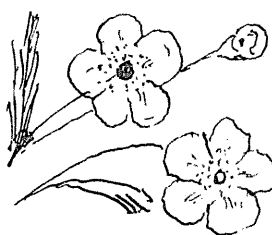
Under våren var det kurs i polskedans 10 torsdagar i följd med Helge och Ruth berg som ledare.

På årets sista dag den 31 dec. avled Gillets förste hedersledamot ERIK CASTEGREN 95 år

1976

Hade Gillet 445 medlemmar.

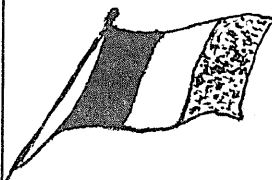
VID ÅRSMÖTET den 20 februari fick styrelsen följande sammansättning: Ordf. Lars-Gunnar Lindström, Sekr. Inger Falk, Kass. Lars-Erik Hultman, v.Ordf. Sten Karsbrink, v.Sekr. Ingrid Amelin, Styrelsesuppleanter: Björn Falk och Arne Mattsson.

HEMBYGDENS DAG
den 23 maj

Botkyrka Kulturnämnds ordf. Harriet Gustafsson invigde Hembygdsgdagen med ett tal om Hembygden.

Botvidskören sjöng vårsånger under ledning av Eric Pettersson. Spelmanslaget, Barnlaget och Folkdanslaget deltog med musik och uppvisningar, i övrigt de många hantverken i stugorna och smedjan.

Den 15 juli var tiden inne för genbesök till DRIESKE NIJPERS Volkskunstsgroep i S:t - Gillis - Waas i Belgien. 45 medlemmar: Folkdansare, spelemän,

och intresserade hade slutit upp vid bussen i Tumba som skulle föra oss vidare till Belgien. Dagshändelser i korthet.

16/7 kl. 7.30 Gick färden över Holland till Sint Niklaas i Belgien. dit vi anlände vid 21-tiden, här mötte en deligation från Drieske Nijpers för att guida bussen den rätta vägen till Drieske Nijpers lokaler "Katholike Kring" i Sint Gillis Waas. Här väntade värdarna oss. Gemensamt kvällsmål i Katholike Krings stora festsal. Därefter placerades de svenska deltagarna ut i olika hem där de skulle sova under vistelsen i Belgien.

- 17/7 Kl. 10.30 Promenad till Sint Gillis Waas Rådhus där Borgmästaren Gustav van Landeghen tog emot och hälsade oss välkomna till Sint Gillis Waas och hoppades att vi skulle få uppleva minnesrika dagar i Belgien. Efter middagsmål hemma hos resp värdfamiljer kl.20.00 stor familjefest där Belgiskt och Svenskt program avlöste varandra med folkdans och folkmusik.
- 18/7 Kl 7. på morgonen styrdes färden till Brunsum i Holland för att delta i den var 4:de år återkommande Internationella Folkdansfestivalen. Det var dans över hela staden från 25 olika länder alla i sina länders folkdräkter det var fest med färg.
- 19/7 Gick färden till den gamla staden Hulst i Holland, den äldsta bebyggelsen sedan 1000-talet. Färden fortsatte till Antwerpen för att åhöra den berömda Carillonskonserten, klockspelsmusik från Vår-Fru-katedralen.
- 20/7 Besök på INCO en stor och modern mjölkindustri för framställning av smör, torr-mjök, glass m.m. Vi fögnades med kaffe, välkomsttal och information om den stora industrin. Här var också den Svenska Generalkonsuln Winberg med bland gästerna. Många av mejerimaskinerna var från Alfa-Laval. Här efter besökte vi den världsberömda Vår-Fru-katedralen.
- 21/7 Blev Brügges dag. Dagen inleddes med ett uppfriskande bad ute vid havet. På eftermiddagen i staden, besökte flera gamla kyrkor, tid även för shopping. Kl 19 var det middag i Boudwijn parks restaurang som kan servera 1000 personer samtidigt. Här som på så många andra ställen var det uppvisning i folkdans.
- 22/7 Var det besök i staden Sint Niklaas, först shopping på Belgiens största marknad. 4 gånger större än Hötorget i Stockholm man kunde få allt mellan knappnålar och hundvalpar.
- Kvällen var den sista för gemensam träff. Det blev också avtackning för de underbara dagar som Drieske Nijpers hade arrangerat för oss. Det Belgiska lagets ordf. Macel Oelbrandt hoppades i sitt tal att vi hade haft glädje och bchällning. av dagarna i Belgien. Gillets ordf. tackade å Hembygdsgillet's vägnar
- 23/7 Dagens utfärd var till Bokrijk en Provinsiell lantegendom vars svenska motsvarighet torde vara Skansen. Efter lunch som Drieske Nijpers hade för med sig. På en tillfälligt byggd dansbana blev det uppvisning i Svenska och Belgiska folkdanser. Bokrijk var talrikt besökt av skolor och föreningar. Man fick också här se gamla hantverk utövas såsom Spinning, av ull och lin, keramik, takläggning av halm etc.
- 24/7 Kl. 6 på morgonen efter ett varmt tack och farväl till Drieske Nijpers och de älskvärda värdfamiljerna startade hemfärden. Kl. 9 var vi framme i Han där de världsberömda Droppstensgrottorna skulle beses med sina många grottesalar, den största, Domkyrkosalen (154 m. lång och 129 m. hög. En vandring omkring 2 tim. var en upplevelse genom de många salarna och gallerierna var en upplevelse. Här efter gick färden genom Tyskland till Travemynde, det gällde ju att hinna i tid till färjan M/S Nils Holgersson. När vi installerat oss i våra hytter var det dags för mat i matsalen. Ett smörgäsbord på omkring 100 rätter. och därefter krypa till kojs.
- 25/7 Kl. 6,30 angjorde färjan Trelleborgs hamn. Vid 18-tiden hade vår färdbuss nått Södertälje och 18,30 var vi åter i Tumba efter en oförglömmelig till våra vänner i Belgien. (färd)
-
- 1977
DET NYA ÅRET FICK STYRELSEN FÖLJANDE SAMMANSÄTTNING: Ordf. Lars-Gunnar Lindström, Sekr. Inger Falk, Kassör Lars-Erik Hultman, V.ordf. Bo Hammarling, V.sekr. Ingrid Avelin, Suppl. Björn Falk och Arne Mattsson.

INTRESSET FÖR FOLKMUSIK HAR ÖKAT.

Vid årets första övning den 23 jan. hade Spelmanslaget 35 medlemmar. Som mångårig ledare är Lennart Stenbäck.

Folkdansen på uppsving vid Trädgårdstorp. Folkdanslaget c:a 30-40 deltagare. Ledare: Nils Sandin och Björn Strandberg, Musik: Lennart Stenbäck och Olle Sahlström.

Juniorlaget: c:a 50 deltagare. Ledare: Sten och Elsie Karsbrink. Musik Olle Sahlström.

Barnlaget: c:a 50 deltagare. Ledare: Lars-Erik Hultman, Björn Wahlgren, Karin o Margareta Hultman. Musik: Jan Sahlström och Marie Karsbrink.

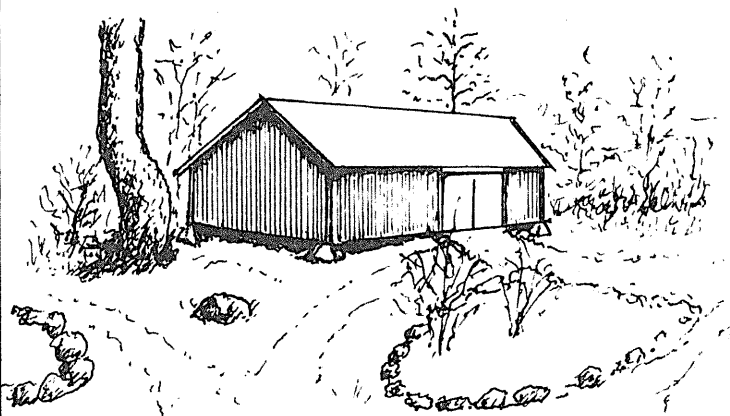
TEATERGÄNGET "Flirporna" i något blygsam start men är på fram-marsch

FORNMINNESKOMMITTENS verksamhet som startade den 5 mars 1950 hade bl.a. till uppgift att tillvarata allt av kulturella värden i vår bygd: såsom: Jättegrytor, Fornborgar, Runstenar, rösen och kummel, inventering av platser där gravfält finnes Vilka fornfynd från Botkyrka som förvaras på museer, Inventering av våra äldsta byggnaders Herresäten och torp, Upp-teckning av gamla seder och bruk, gamla almogelåtar, sockendräkter etc. Allt det forna skulle fotograferas och i Arkiv. Fotograferingen har utförts av: Per-Arnold Karlsson (Körvell), Sten Karsbrink och Bertil Dahlby. Inventering av fornminnesmärken: Sven-Gunnar Broström och Georg Malmkvist, Alexis Blomberg. Kartotek har upplagts över gamla bruksföremål av trä och alla andra ting som skänkts och är avsedda hembygdsmuseum, här har Eva Sandin och Emmy Blomberg varit mycket aktiva.

Samtidigt har upplagts ett kartotek över alla Lantbruksmaskiner och inventarier i smedjan.

BILDARKIVET

har nu 1.181 bilder
härav: 250 bilder av museiföremål, 46 Tullinge karikatyrer och 10 förstoringar för utställningsändamål.

Lilla Logen

är avsedd som lokal för alla skänkta lantbruksmaskiner är uppförd under sommaren 1977. och inflyttningsklar i november, är uppförd av pensionärslaget: Alexis Blomberg, Helge Berg och David Karlsson.

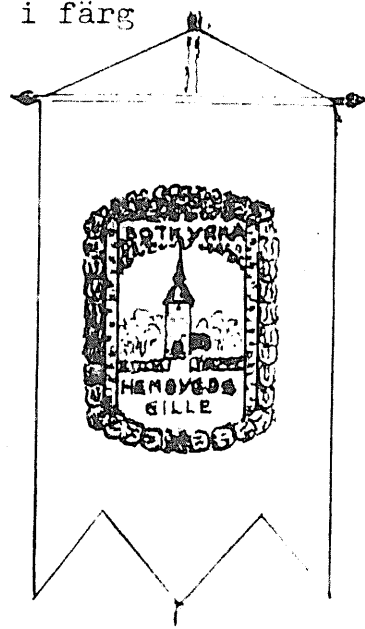
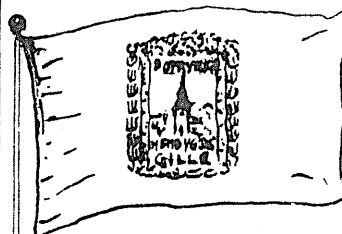

HEMBYGDENS DAG.

Den 5 juni blev både högtidlig och värdig. Kl. 11 bevistades högmässan i Tullinge kyrka där också Gillets Spelmanslag medverkade. Efter Högmässan

tågade man till Trädgårdstorp där Hembygdsgagen med ett gediget program skulle firas.

Spelmanslaget inledde med Botkyrkälåten, varefter Gillets Ordf. Gunnar Lindström meddelade att Gillet i Dag fått ett standar i vitt siden med Gillets märke i färg, och att detta redan hade invigts då det fördes i teten av festtåget från kyrkan till trädgårdstorp. Samtidigt hissades en ny föreningsflagga också den vit med Gillets märke i färg

1978.

ÅRSMÖTE DEN 3 MARS:

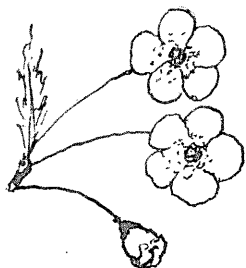
Mycket har hänt under året. Gillet kan glädja sig åt att ha fått eget vatten i kranarna till Logen och Högbrink. Man har nämligen borrarat en brunn vid Trädgårdstorp.

SOM NY ORDFÖRANDE valde årsmötet Bo Hammarling. Tidigare ordf. Lars-Gunnar Lindström avsåg sig posten som han innehaft i ett 20-tal år. Han ansåg att det kunde vara dags med byte av ordförande efter så lång tid. Han tackade för det förtroende han haft och framhöll att det varit både arbetsamma och stimulerande år.

Den nye ordföranden Bo Hammarling avtackade Lars-Gunnar och överlämnade en blomma som ett bevis på medlemmarnas uppskattning.

Den nya styrelsen fick följande sammansättning:

Bo Hammarling ordf. Inger Falk sekr. Lars-Erik Hultman kass. och ledamöter Ingrid Avelin och Eva Larsson. Suppleanter Björn Falk och Arne Mattsson.

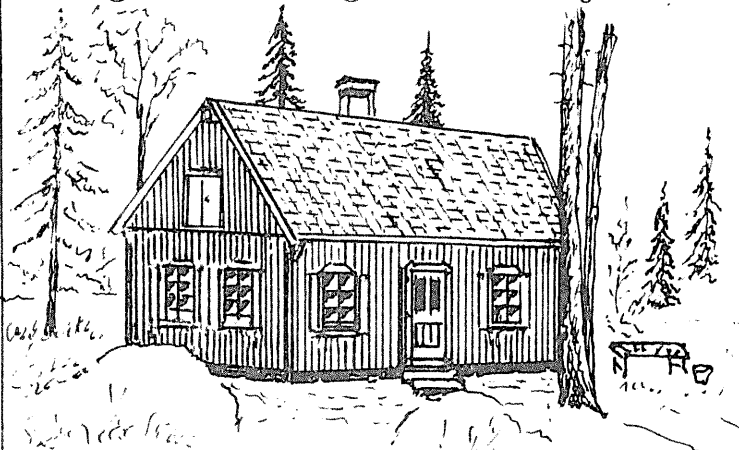
HEMBYGDENS DAG den 28 maj.

Som en gammal tradition, bevistades Högmässan i Tullinge kyrka där även några av våra spelmän medverkade. Kl. 12,15

tågade man med musik i teten till Trädgårdstorp där Hembygdens Dag skulle firas. Gillets ordf. Bo Hammarling hälsade alla välkomna till Trädgårdstorp och förklarade Hembyggsdagen invigd. Sedan Spelmanslaget spelat några låtar. Presenterade Ingegärd Lindström alla dem som skulle utföra de olika hantverken t.ex. Spånad ull och lin, Kardning, Näversöm, Knyppling, Vävning, Bakning, Skomakeri, Spånkorgstillverkning, Tillverkning av handgjort papper. Linberedning, Smide av spik etc. Träsvarvning, Biodling, Visptillverkning, Bandvävning, Nålbindning och Tovning.

Efter uppvisning i folkdanser av de olika danslagen var det Spelmanslaget som spelade upp några glada låtar vid Mor Annas

stuga den skulle enligt programmet invigas denna dag. "Den 28 maj.

Kl. 14 hade Kulturnämndens ordförande Kerstin Jordan anlänt för att inviga Mor Annas stuga. Sedan spelmanslaget spelat Botkyrkalåten berättade Kerstin Jordan om Mor Anna.

Mor Anna var ortens och hela Södertörns med omnejd mest ryktbara och kloka gumma då det gällde att bota folk och djur. Sin största ryktbarhet nådde hon dock ej som kvacksalverska. Hon kunde säkrare än andra kloka gubbar och gummor bota folk och få med andra medel än vanlig läkekonst. Detta tycktes hon göra så bra att hon hade allmogens förtroende i oinskränkt grad. Stöpnig av smält bly i vatten förekom ofta och även kortleken kom till användning. Stulet gods kunde hon också skaffa tillrätta och mycket annat. Mor Anna var verksam i slutet av 1800-talet och dog i början av sekelskiftet. Sedan Kerstin Jordan berättat om Mor Anna förklarade hon stugan invigd.

=====

UTLANDSRESA ÄVEN I ÅR.

Denna gång styrdes färdan pr chartrat plan till Skottland. 51 glada resenärer startade den 30 juli ifrån Bromma och hemresa söndagen den 6 aug. Resekommittén under ledning av Eva Larsson, hade lagt ner mycket arbete och omsorg för att göra Skottlandsvistelsen så intressant och omväxlande som möjligt. Utöver alla uppvisningar och musik i Edinburg var det utfärder till Loch Lomond och J:t Andrews, besök på Royal Botanic Garden, m.fl. platser. En resebeskrivning finns att läsa i "Botvidsbygden" n:r 3. 1978.

SKÅNSKA KADRILJEN.

Detta är en uppteckning hämtad ur Philochoros Album från 1903 Gamla Svenska Danser och Låtar.

Apropå debatten om Gröna Boken. Det här materialet har genom alla tider funnits på bibliotek och muséer. Varför har då danser, typ denna, förändrats till vad de är idag? Är det kanske så att de som har omarbetat Gröna Boken har velat göra om danserna lite grann efter eget huvud och smak? Eller är det dansarna själva som tyckte att danserna var för enahanda och tråkiga? Det senare är en sak som jag personligen tvivlar på. Däremot tror jag att det var på den tiden som folkdanslagen skulle börja visa upp sig som man började ändra och framförallt förkorta danserna, för att publiken inte skulle tröttna. En orsak kan också vara att få lite mera "fart" över danserna.

BJÖRN STRANDBERG

Beskrifningen å denna dans har lemnats af Musikdirektören C. Carlberg i Landskrona, som sett den utföras i Landskronatrakten. Dansen utfördes då i fyra egentliga turer (afdelningarna a här nedan) med mellan turerna inpassade serier af »stöt» och »figurer» (afdelningarna b—f). Dessa serier hade vanligtvis den ordningsföljd, som här nedan i beskrifningen angifves, det vill säga stöt, figuré, stöt, figuré, stöt, men kunde afven ökas eller minskas i antal och längd allt efter som lusten föll på. — Musiken utgjordes af växlande kadrilmelodier, men stöt och figuré skulle helst dansas på sina särskilda melodier, hvilket nödvändiggjorde att någon af de dansande med kommandorop angaf turernas ordning.

Inom föreningen »Svenska Folkdansens Vänner» pläga stöt- och figuré-serierna utföras i förkortad form, enär dansen eljest blir skälig lång och enformig. Därför plägar man utesluta de delar som här nedan satts inom parentes. Kommandorop förekomma ej. Till musik användes vanligen vidstående melodi, som är en sammansättning af kadrilmelodien n:o 4 i Lekstugans första häfte och de båda af Direktör Carlberg meddelade stöt- och figuré-melodierna. — Till nedanstående beskrifning i dess förkortade form spelas kadriljen sålunda:

Musik: 1—8 :| 9—16 :| 17—24 :| 25—32 :| 33—40 :|.

Uppställning såsom i francaise med premiére och seconde.

Steg: vanliga gångsteg och tvåstegsvalssteg omväxlande efter eget behag.

Tur 1. a) Stor ring. Samtliga paren bilda ring, kavaljererna vända utåt och damerna inåt ringen, alla hållande hvarandra i händerna, och ringdansa under lifliga åtbörder i rask fart, först motsols (1—8) och derefter medsols (1—8), hvarefter kavaljererna, återkomna till sina platser, fatta sina damer om lifvet och omdansa med dem medsols på stället (9—16).

b) Stöt. Premiérens kavaljerer fatta sina damers venstra händer i egen höger, hvarefter linierna gå, kavaljererna börjande med venster och damerna med höger fot, fyra steg fram mot hvarandra (17, 18). Kavaljer och dam släppa nu hvarandras händer och

göra hastigt heft om genom att med en snabb knyck snurra rundt ett halft hvar på den främre fotens tå, kavaljerer medsols och damer motsols, och derpå omedelbart nedsätta, kavaljerer den venstra och damerna den högra foten ett steg framför den andra, hvarefter paret hand i hand med ytterligare tre steg återvänder till sin plats och gör helt om (19, 20). Seonden upprepar härpå stöten på samma sätt som för premiéren beskrifvits (21—24).

Ofta pläga de dansande, särskild kavaljererna, vid helomvändningen omväxla genom att, i stället för att snurra på främre fotens tå, göra helomvändningen med ett högt luftsprång och dervid samtidigt slanga upp med benen. Iakttagandet af en viss högtidlighet vid fram- och återmarscherna ökar ytterligare den komiska kontrastverkan mellan dessa och de hastiga helomvändningarna.

c) Figuré. Premiérens kavaljerer och damer dansa, fullkomligt oberoende af hvarandra, emot damer och kavaljerer å motsidan, i det de under allehanda figurer, stampningar och upptåg efter eget godtycke först röra sig framåt (25, 26) derefter baklänges draga sig tillbaka till sina platser (27, 28), så åter gå fram och förbi hvarandra till hvarandras platser, der de vända (19—32), och slutligen på liknande sätt — kavaljererna numera gående på höger sida om egen dam — återvända till egen plats (25—32).

Härefter omtages på nytt

d) Stöt, dock att seonden denna gång börjar (33—36), efterföljd af premiéren (37—40).

(Nu upprepas på nytt

e) Figuré såsom i afdelningen c), men denna gång dansad af seonden (25—32, 25—32); hvarefter
f) Stöt ånyo omtages, börjad af premiéren såsom i afdelningen b) beskrifvits (33—40).

Tur 2. a) Grebbornas ring. Alla damerna bilda ring, fattande hvarandra i händerna, vända inåt ringen, samt ringdansa, först medsols (1—8) och derefter motsols (1—8), under det kavaljererna, kvarstående på sina platser, markera takten medels handklappningar och stampningar med höger fot två gånger för hvarje takt. Då damerna återkommit till sina platser,

fatta kavaljererna sina damer om lifvet och omdansa med dem medsols på stället (9—16).

b) Stöt, börjad af premiéren (17—24).
c) Figuré, dansad af d:o (25—32, 25—32).

Härefter följer

d) Stöt, börjad af seonden (17—24).
e) Figuré, dansad af d:o (25—32, 25—32).
f) Stöt, börjad af premiéren (33—40).

Tur 3. a) Pågarnes ring. Medan damerna kvarstanna på sina platser, marschera kavaljererna under lifliga åtbörder innanför damernas krets i en ring medsols med venster hand i sidan och angifva samtidigt takten genom vinkningar med höger hand, som hålles halft upplyft med armbågen riktad inåt ringens midt (1—8, 1—8). Återkomna till sina platser fatta kavaljererna hvarefter sina damer om lifvet och omdansa med dem medsols på stället (9—16).

Härefter följer

b) Stöt, börjad af premiéren (17—24).
c) Figuré, dansad af d:o (25—32, 25—32).
d) Stöt, börjad af seonden (33—40).

samt därpå ännu en gång
e) Figuré, dansad af seonden (25—32, 25—32).
f) Stöt, börjad af premiéren (33—40).

Tur 4. a) »Hvar och en hoppar för sin». Hvarje kavaljer ställer sig framför sin dam, hvarefter båda figurera mot hvarandra under allehanda krumbugter af synnerligen varierande slag (1—8, 1—8). Paren omdansa härpå medsols på stället (9—16).

Härefter följer
b) Stöt, börjad af premiéren (17—24).
c) Figuré, dansad af d:o (25—32, 25—32).

samt slutligen

d) Stöt, börjad af seonden (17—24).
e) Figuré, dansad af d:o (25—32, 25—32).
f) Stöt, börjad af premiéren (33—40).

Tur 5. Stor ring med åtföljande omdansning såsom i första turen afdelningen a beskrifvits (1—8, 1—8, 9—16).